

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Történelem-Filozófia Kar
1.3 Intézet	Magyar Történeti Intézet
1.4 Szakterület	Történelem
1.5 Képzési szint	2015-2018
1.6 Szak / Képesítés	Történelem-Régészet- magyar tagozat

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Bevezetés a fizikai antropológiába						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Gál Szilárd						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve							
2.4 Tanulmányi év	I.	2.5 Félév	II.	2.6. Értékelés módja	V	2.7 Tantárgy típusa	DS

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	2	melyből: 3.2 előadás	1	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	28	melyből: 3.5 előadás	14	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					3
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					xx
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					xx
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					xx
Vizsgák					xx
Más tevékenységek:					xx
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	42				
3.8 A félév össz-óraszama	28				
3.9 Kreditszám	3				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• Vetítési lehetőségek, internet kapcsolat
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	•

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • Az emberi csontváz megismerése, sír bontása során megfigyelhető fontosabb körülmények ismerete. • Morfológiai módszerek elsajátítása a nemmeghatározás, kormbecslés és testmagasság terén. • Az emberi csontanyag szakszerű kezelése, európai normák szerinti leltározása és tárolása. • Fogalmi és tárgyi ismeretek elsajátítása • A tárgy ismeretéhez szükséges módszerek elsajátítása • A módszerek helyes használata a szakmán belül • Képesség az elsajátított információk továbbadására írásban és szóban, anyanyelven és egy választott idegen nyelven
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • Az elsajátított alapismeretek felhasználása más rokon szakterületek helyzeteinek, eseményeinek leírásában • Továbbképzési indíttatás • Esettanulmányok feldolgozása és értékelése • Kutatási projektekben való részvétel

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • Az emberi csontok szakszerű feltárása és kezelése a régészeti kutatásban
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • Alapvető embertani módszerek elsajátítása a diákok körében • A diákok kreativitásának növelése, a feldolgozott anyagok szakszerű interpretációja

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés a fizikai antropológiába (francia és német embertani iskolák)	Power Point bemutató	
2. Bevezetés az anatómiába, a csontvázrendszer megismerése (I. rész)	Power Point bemutató	
3. Bevezetés az anatómiába, a csontvázrendszer megismerése (II. rész)	Power Point bemutató	
4. Az emberi csontok morfológiája, speciális nomenklatúra megismerése	Power Point bemutató	
5. Az emberi csontvázon alkalmazott morfo-taxonómiai módszerek (I. rész)	Power Point bemutató	
6. Az emberi csontvázon alkalmazott morfo-taxonómiai módszerek (II. rész)	Power Point bemutató	
7. Paleopatológia (I. rész)	Power Point bemutató	
8. Paleopatológia (II. rész)	Power Point bemutató	
9. Paleodemográfia	Power Point	

	bemutató	
10. Tárolási és leltározási módszerek alkalmazása a humán csontanyagon	Power Point bemutató	
11. Laborgyakorlat (a felhalmozott ismeretek tesztelése és kipróbálása)	Humán csontanyag	

Könyvészet

1. Acsádi, G. and Nemeskéri, J *History of Human Life Span and Mortality*, Budapest, 1970
2. Fóthi, E.: Anthropological conclusions of the study of Roman and Migration periods, *Acta Biologica*
3. Gál, Sz. S.: *Romania*, In: The Routledge Handbook of Archaeological Human Remains and Legislation: an international guide to laws and practice in the excavation, study and treatment of archaeological human remains, 372-378, 2011.
4. Mays, S.: *The Archeology of Human Bones*, Ed. Routledge, London-New-York, 2002.
5. Miles, E.A.W.: 'The dentition in the assessment of individual age in skeletal material', in D.R. Brothwell (ed.) *Dental Anthropology*, Oxford: Pergamon Press, 1963.
6. Meindl, R.S., Lovejoy, C.O.: 'Ectocranial suture closure: a revised method for the determination of skeletal age at death based on the lateral-anterior sutures', *American Journal of Physical Anthropology*, 68:57-66, 1985.
7. Muntean, M.: *Studiul antropologic al scheletelor provenite din necropola medievală timpurie de la Simeria Veche (Jud. Hunedoara)*, AnB, VI, 1998, 339-372.
8. Renfrew, C., Bahn, P.: *Régészet*, Osiris publisher, Budapest, 1999.
9. Rösing, F.W.: 'Körperhöhenrekonstruktion aus Skelettmassen', in R. Knussmann (ed.) *Anthropologie*, Band I, Stuttgart: Gustav Fischer Verlag, 1988.
10. Sjøvold, T.: 'Estimation of stature from long bones utilizing the line of organic correlation', *Journal of Human Evolution*, 5: 431-47, 1990.
11. Stloukal, M., Hanáková, H.: 'Die Länge der Längsknochen altslawischer Bevölkerungen unter besonderer Berücksichtigung von Wachstumsfragen', *Homo*, 29: 53-69, 1978.
12. Szatmári L.: *Observation on anthropological research concerning the period of Hungarian conquest and the Arpadian age*, *Acta Biologica Szegediensis*, 44 (1-4), 95-102.
13. White, T., Folkens, P. A.: *The Human Bone Manual*, Amsterdam, Boston, New-York, Tokyo, 2005.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Tárolási és leltározási módszerek alkalmazása a humán csontanyagon	Power Point bemutató, csontanyag	
Laborgyakorlat (a felhalmozott ismeretek tesztelése és kipróbálása)	Power Point bemutató, csontanyag	

Könyvészet

1. White, T., Folkens, P. A.: *The Human Bone Manual*, Amsterdam, Boston, New-York, Tokyo, 2005.
2. Gál, Sz. S.: *Romania*, In: The Routledge Handbook of Archaeological Human Remains and Legislation: an international guide to laws and practice in the excavation, study and treatment of archaeological human remains, 372-378, 2011.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A kurzus olyan alapvető szakmai ismerteket nyújt, amelyek szükségesek egy gyakorló régész és történelem tanár szakszerű felkészüléséhez
- A laborgyakorlat fontos ismeretekkel szolgál a terepmunka elsajátításához, egy sor gyakorlati kérdés pedig megkönnyíti az ásató régész kutatói munkáját

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Minden helyes válasz 0,5 pontot ér. 9 pont összegyűjtése jelenti a maximumot (10)	Vegyes típusú számonkérés (teszt és kérdés-felelet)	80%
	<ul style="list-style-type: none"> • Megfelelő módszerek alkalmazása • Felkészültség és szakszerű bemutatás 	Aktív részvétel a laborgyakorlaton	10%
10.5 Szeminárium / Labor			
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none"> • Az emberi csontváz általános ismerete, egy sír helyes előkészítése régészeti ásatás során. • Alapvető módszerek ismerete a nemmeghatározás, korbecslés és testmagasság számítás terén • 4 pont összegyűjtése a számonkérés során 			

Kitöltés dátuma

.... 2015. 05. 10.....

Előadás felelőse

... Gál Szilárd..

Szeminárium felelőse

.....

Az intézeti jóváhagyás dátuma

..... 2015. 05. 10.....

Intézetigazgató

.... dr.Pál Judit, egyetemi tanár.....